

Motion om språkskola för elever med språkstörning

Motion av Claes Nyberg och Ismail Ali (båda C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Claes Nyberg och Ismail Ali (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att utbildningsnämnden tillsammans med förskolenämnden, Södermalms stadsdelsnämnd och Bromma stadsdelsnämnd utreder möjligheten och behovet av att starta en språkskola i årskurs F-3 med anpassad språkutvecklande pedagogik för elever med grav språkstörning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Attention Stockholm, Bamse språkförskola, DHB Språkstörning, Logopedförbundet Stockholm och Språkförskoleföreningen.

Bamse språkförskola har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret instämmer i att tidiga insatser är viktiga för barn med språkstörning, men bedömer att det i nuläget inte finns ett behov av en kommunal språkskola, då skolorna kan få olika former av stöd inom ordinarie verksamhet.

Utbildningsnämnden instämmer i att tidiga insatser är viktiga för barn med språkstörning. Samtidigt ser nämnden utmaningar i att starta separata skolor för elever med språkstörningsdiagnos eftersom det framgår av skollagen att elever har rätt till det stöd de behöver, oavsett om de har en diagnos eller inte.

Bromma stadsdelsnämnd ser att nämndens egna, och stadens språkförskolor gör stor skillnad för barn med språkstörning. Nämndens uppdrag inrymmer inte skolformer

efter förskolan, men stadsdelsnämnden bidrar gärna om en kommande utredning ska genomföras.

Södermalms stadsdelsnämnd konstaterar att frågan om en utredning ska initieras är inom utbildningsnämndens område. Om kommunfullmäktige beslutar att utbildningsnämnden ska genomföra en utredning i linje med motionen bidrar nämnden gärna i det uppdraget.

Attention Stockholm anser att det är både logiskt och nödvändigt att bygga vidare på stadens befintliga språkförskolor genom att etablera en språkskola för elever i årskurs F-3 med grav språkstörning.

DHB Språkstörning ställer sig mycket positiva till motionen och anser att det är naturligt och positivt att utöka verksamheten utifrån de förskolor som nu finns, med en språkskola för årskurserna F-3.

Logopedförbundet Stockholm stöder motionen om att starta en språkskola i Stockholms kommun med anpassad språkutvecklande pedagogik för elever med grav språkstörning i årskurs F-3. Förbundet anser att det finns behov av en språkskola i Stockholm som komplement till den statliga specialskolan Hällsboskolan.

Språkförskoleföreningen anser att det är ett bra förslag att fortsätta stötta barn/elever med språkstörning med logopedintervention och anpassningar i åk F - 3, då språkstörningen ofta fortsätter att vara ett hinder för kommunikation och inläring för skolelever med denna typ av problematik.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar helt uppfattningen att det är viktigt att elever med språkstörning får tidiga insatser för att kunna lyckas i skolan. Därför har staden också ett kompetensnav för språkstörningar som stödjer lärare i deras undervisning och kring att ge stöd till målgruppen. Ett stort fokus har också under denna mandatperiod legat på att stärka kompetensutvecklingsinsatserna till skolans personal för att skapa en mer tillgänglig lärmiljö samtidigt som tillgången till särskilt stöd har byggts ut markant. Det är viktigt att barn som behöver särskilt stöd för att klara skolan ska kunna få det på sin skola, oavsett vilken skola de går på eller var de bor.

Bilaga

Motion om språkskola för elever med språkstörning, dnr KS 2025/700-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Claes Nyberg och Ismail Ali (båda C) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att utbildningsnämnden tillsammans med förskolenämnden, Södermalms stadsdelsnämnd och Bromma stadsdelsnämnd utreder möjligheten och behovet av att starta en språkskola i årskurs F-3 med anpassad språkutvecklande pedagogik för elever med grav språkstörning.

Enligt motionärerna ska språkskolan vara en fortsättning av stadens språkförskolor med syfte att ge eleverna bättre förutsättningar att klara av grundskolan och erbjuda en kontinuitet i språkundervisningen. I språkskolan ska det finnas logopedier kopplade till klasserna som arbetar i team med lärarlag och individuellt med varje elev.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Attention Stockholm, Bamse språkförskola, DHB Östra, Logopedförbundet Stockholm och Språkförskoleföreningen.

Bamse språkförskola har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	4
Bromma stadsdelsnämnd	6
Södermalms stadsdelsnämnd	6
Attention Stockholm.....	7
DHB Språkstörning	8
Logopedförbundet Stockholms län	8
Språkförskoleföreningen.....	9
Reservationer m.m.	10

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i att tidiga insatser är viktiga för barn med språkstörning, men ser utmaningar i att starta separata skolor för elever med språkstörningsdiagnos. I skollagen (2010:800) framgår det att elever har rätt till det stöd de behöver oavsett om de har en diagnos eller inte. Stadsledningskontoret

bedömer att det i nuläget inte finns ett behov av en kommunal språkskola, då skolorna kan få olika former av stöd inom ordinarie verksamhet.

På Eriksdalsskolan finns ett kompetensnav för språkstörningar som alla stadens grundskolor och fritidshem kan vända sig till. Kompetensnavet erbjuder stöd till pedagoger i form av studiebesök i anpassade lokaler, anpassningar för elever med språkstörning gällande lärmiljö, lektionsstruktur och bedömning, digitala och andra hjälpmedel i undervisningen samt allmänna råd och tips för elever med språkstörning. På flera av stadens skolor finns också logopeder som kan stötta lärare och komplettera elevhälsan.

Det genomförs även kompetensutvecklingsinsatser för rektorer, elevhälsan, lärare och resurspedagoger. Genom dessa insatser utvecklas lärmiljön och undervisningen, för att bättre möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Staden har även ett nära samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten som driver specialskolorna och erbjuder skolor stöd och kompetensutveckling kring språkstörning.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Reservation av Claes Nyberg (C), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag Utbildningsförvaltningen instämmer i att tidiga insatser är viktiga för barn med språkstörning. Samtidigt ser förvaltningen utmaningar i att starta separata skolor för elever med språkstörningsdiagnos eftersom det framgår av skollagen (2010:800) att elever har rätt till det stöd de behöver, oavsett om de har en diagnos eller inte. Förvaltningen anser vidare att det i nuläget inte finns ett behov av en kommunal språkskola eftersom skolorna kan få olika typer av stöd inom den ordinarie verksamheten.

Alla elever ska få det stöd de behöver i sin skola. På Eriksdalsskolan finns ett kompetensnav för språkstörningar som alla stadens grundskolor och fritidshem kan vända sig till. Kompetensnavet erbjuder stöd till pedagoger i form av studiebesök i anpassade lokaler, anpassningar för elever med språkstörning gällande lärmiljö, lektionsstruktur och bedömning, digitala och andra hjälpmedel i undervisningen samt allmänna råd och tips för elever med språkstörning. Flera av stadens skolor har också anställda logopeder som kan stötta lärare och komplettera elevhälsan.

Utbildningsförvaltningen genomför även kompetensutvecklingsinsatser för rektorer, elevhälsan, lärare och resurspedagoger. Genom dessa insatser utvecklas lärmiljön och undervisningen för att bättre möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Därutöver har staden ett gott samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten som driver specialskolorna och även erbjuder skolor stöd och kompetensutveckling kring språkstörning.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 2 oktober 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att den egna, och stadens språkförskolor gör stor skillnad för barn med språkstörning. Att rusta barnet med ett språk gör stor skillnad vidare i livet. Stadsdelsförvaltningens uppdrag inrymmer inte skolformer efter förskolan men stadsdelen bidrar gärna om en kommande utredning ska genomföras.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Lars Rottem Krangnes (C), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Skribenterna lyfter en viktig fråga eftersom språket är en förutsättning för att kunna kommunicera och samspela med andra. Det är nödvändigt att ha ett språk för att kunna vara en del av det demokratiska samhället.

När det gäller frågan om en utredning ska initieras är detta inom utbildningsnämndens område. Om kommunfullmäktige beslutar att utbildningsnämnden ska genomföra en utredning i linje med motionen bidrar förvaltningen gärna i det uppdraget.

Attention Stockholm

Attention Stockholms yttrande daterat den 20 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Attention Stockholm arbetar för att barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) ska få det stöd de behöver. Till gruppen NPF räknar vi språkstörning, adhd, autism och Tourettes syndrom. Språkstörning förekommer ofta tillsammans med andra NPF-diagnoser och de utmaningar som dessa barn möter i skolan är till stor del desamma – brist på kunskap, bristande tillgång till insatser och stora skillnader i stöd mellan skolor och stadsdelar. Därför ser vi det som naturligt att stödja denna motion.

Skolverket har beskrivit språkstörning som ”en vit fläck på kunskapskartan” – en vanligt förekommande men ofta okänd funktionsnedsättning som uppskattas påverka omkring 8–9 procent av befolkningen. Trots detta är kunskapen låg och stödet ofta otillräckligt, vilket kan leda till att barn med språkstörning får en svårare skolstart, lägre skolresultat och riskerar sociala konsekvenser som ofrivillig ensamhet, mobbning och minskad självkänsla. Forskning och erfarenhet visar att tidiga, samordnade insatser är avgörande för att minska dessa risker och ge barnet bättre förutsättningar att lyckas i skolan och i livet.

Erfarenheterna från stadens språkförskolor visar att tidiga och samordnade insatser, där logopedier och pedagoger arbetar i team, ger mycket goda resultat. Men många barn får endast ta del av denna framgångsrika metodik under en kort tid i förskolan – ofta efter att diagnosen ställts sent – och förlorar sedan det anpassade stödet vid övergången till grundskolan. Detta skapar ett onödigt glapp som kan påverka barnets språkutveckling, skolresultat och psykiska hälsa långt upp i åldrarna.

Attention Stockholm anser att det är både logiskt och nödvändigt att bygga vidare på stadens befintliga språkförskolor genom att etablera en språkskola för elever i årskurs F–3 med grav språkstörning. En sådan skola skulle ge barnen kontinuitet i undervisningen, tryggare övergångar och bättre förutsättningar att klara grundskolan. Vi ser också att den skulle minska risken för socialt utanförskap och stärka elevernas framtida möjligheter i arbetslivet.

Vi delar motionens bedömning att en språkskola bör:

1. **Bygga vidare på språkförskolornas arbetsätt**, med team av logopedier och pedagoger som arbetar tätt tillsammans.
2. **Erbjuda individuellt anpassat stöd** som följer eleven genom de första skolåren.
3. **Minska glappet i insatser** vid övergången från förskola till skola, vilket är en kritisk period för barn med språkstörning.

Genom att utreda och etablera en språkskola av detta slag kan Stockholms stad bli en föregångare i att ge barn med grav språkstörning den långsiktiga och kvalificerade undervisning de behöver och har rätt till.

DHB Språkstörning

DHB Språkstörnings yttrande daterat den 27 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

DHB Språkstörning, rikstäckande distrikt till riksförbundet, ställer sig mycket positiva till motionen. Vi känner väl till situationen i Stockholms stad och behovet här, liksom i övriga delar av landet, av anpassade klasser/skolor för barn och elever med språkstörning i alla stadier, är stort.

Språkstörning är en funktionsnedsättning som finns kvar under hela livet och behovet av stöd är kontinuerligt men en grund med rätt stöd från tidig ålder är oerhört viktigt. Därför är det naturligt och positivt att utöka verksamheten utifrån de förskolor som nu finns, med en språkskola för årskurserna F-3. Det är också positivt och viktigt att fortsätta förskolornas arbetsätt, så som det beskrivs, med logopedier som både är kopplade till personal- och elevteam, och arbetar individuellt med eleverna eftersom detta gagnar barn med språkstörning.

Vi skulle gärna vilja se att det inför övergången till mellanstadiet som rutin görs, och skickas med, en utredning av elevens språkstörning, som en avstämning inför elevens fortsatta skolgång.

Logopedförbundet Stockholms län

Logopedförbundet Stockholms läns yttrande daterat den 25 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Logopedförbundet Stockholms län stöder motionen om att starta en språkskola i Stockholms kommun med anpassad språkutvecklande pedagogik för elever med grav språkstörning i årskurs F-3. Det finns behov av en språkskola i Stockholm som komplement till den statliga specialsolan Hällsboskolan för elever med grav språkstörning, där barn från olika kommuner går. Det skulle bli en naturlig fortsättning för de barn som idag går i stadens två språkförskolor för barn med grav språkstörning. Centerpartiets motion uppmärksammar med rätta att även om en språkstörningsdiagnos ges redan i förskoleålder, så avbryts ofta stödet för dessa elever i samband med skolstarten. Även om pedagoger i grundskolan numera har ökad kompetens kring språkstörning som en NPF-diagnos, har elever med grav språkstörning behov av logopedisk kompetens samt att mötas av pedagoger med språklig kompetens, och skulle även gynnas av att befinna sig i en mindre elevgrupp.

Logopedförbundet Stockholms län anser även att det finns ett behov av logopedier som del av elevhälsan på alla grundskolor. Idag är logopedier inte en lagstadgad profession inom elevhälsan. I dagens skola ställs det höga krav på språk i alla ämnen. Det i sin tur ställer höga krav på pedagogernas kompetens vad gäller ett språkutvecklande arbetsätt. Allt fler elever har bristande läsförmåga och särskilt utsatta är elever med annat modersmål än svenska och lägre socioekonomisk status.

Det finns idag logopeder på ett fåtal skolor i Stockholms stad. Dessa arbetar på olika sätt för att elever ska uppnå kunskapsmålen i relation till läroplanen. Vissa logopeder arbetar på organisationsnivå medan andra arbetar på grupp och/eller individnivå. Logopeden bidrar i såväl det hälsofrämjande, förebyggande som i det åtgärdande arbetet.

På grupp- och individnivå kan logopeden utföra kartläggning, bedömning och träning gällande kommunikation, språk och tal samt läsning och skrivning. På organisations-, grupp- och individnivå kan logopeden bidra till förståelse för språkliga krav i undervisningen i skolans alla ämnen. Logopeden kan också förmedla kunskap om och stötta lärare i hur lärandemiljön kan anpassas för att minska den språkliga sårbarheten.

Under året har flera logopedtjänster dragits in på olika skolor i Stor-Stockholm. Logopedförbundet Stockholms län anser att det är fel väg att gå. Logopeder är en viktig resurs i skolan som måste tas till vara i ökad omfattning för att möta elever i språklig sårbarhet och samtidigt säkerställa att skolor arbetar med ett språkutvecklande arbetssätt för alla elever.

Språkförskoleföreningen

Språkförskoleföreningens yttrande daterat den 24 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Föreningen anser att det är ett bra förslag att fortsätta stötta barn/elever med språkstörning med logopedintervention och anpassningar i åk F - 3, då språkstörningen ofta fortsätter att vara ett hinder för kommunikation och inläring för skolelever med denna typ av problematik. Vi ser extra positivt på förslaget att låta logoped utföra enskild behandling och bedömning i skolan, men det är även viktigt att låta logopedens kunskaper komma till sin rätt i handledning av personal och i så kallad klassrumsbaserad intervention, dvs direkt i undervisningen i klassrummet i kollaboration med berörda lärare.

Föreningen anser att förslaget bör utökas med åk F - 9. En språkstörning är en livslång funktionsnedsättning och går inte magiskt över i åk 3.

Det bör finnas en tydlig möjlighet för elever att slussas ut i vanlig klass när behovet av stödet språkklass inte längre finns.

Elever med språkstörning i språkklass läser självklart enligt den vanliga läroplanen.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Claes Nyberg (C)

1. Att tillstyrka motionens intention.
2. Att Utbildningsnämnden beslutar att elever med språkstörning vid övergång från stadens språkförskolor till grundskolan ges fortsatt tillgång till logoped och andra språkstödjande resurser utifrån sin behovsnivå vid närliggande grundskolor.

Förvaltningen menar i sitt svar att skollagen ger begränsningar att starta specifika språkskolor inom grundskolan, samt att elever redan idag har rätt till de insatser de behöver för att klara målen. Det finns däremot ingen analys om behoven idag är tillfredsställda eller vilka förbättringar som är planerade för att stärka stödet.

För faktum är som vi beskriver i vår motion att de anställda på stadens egna språkförskolor tydligt meddelat både vid verksamhetsbesök och i andra dialoger att övergången till grundskolan och framför allt den första tiden där inte alls fungerar tillfredsställande. Inte heller till stadens egna grundskoleenheter, varför förslaget om inrättade grundskolor med liknande profil som även kan samlokaliseras eller ligga i närområdet till den förskola eleven just lämnat har lämnats. Det skulle ge möjlighet att dela på logopedresurser och för elever att ha tillgång till personer de redan har förtroende för.

Brister finns enligt språkförskolorna, föräldrar och experter på området vi talat med, när det gäller överlämning av information på ett strukturerat sätt och för tillräcklig kunskap och resurssättning hos mottagande skola att fortsätta den utveckling som eleven behöver. Vi vet även att dessa elever ofta har generella utmaningar med att klara förändringar. Ofta har de personliga relationerna varit en förutsättning för att barnet ska vara tryggt nog att utmana sig själv. Resultatet blir annars lätt att barnet drar sig undan eller upplever frustration vilket inverkar menligt på utvecklingen, starten och prognosen att klara av grundskolan.

Oftast saknas specifik logopedisk kompetens kring elever med språkstörning efter övergången. Om inte specifika språkskolor för F-3 kan inrättas ser vi därför att staden i stället behöver tillse att de elever som lämnar våra språkförskolor, eller elever som tillkommer med liknande bakgrund, får fortsatt och följsam tillgång till logopeder och andra språkstödjande insatser för att stödja individuell utveckling. Det bör kunna hanteras genom att befintliga grundskolor i språkförskolornas närhet får särskild del av stadens befintliga resurser och ett utökat samverkansansvar för en övergång med bibehållet stöd och kontinuitet i relationer.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C)

Centerpartiet instämmer med förslaget att utbildningsnämnden tillsammans med Förskolenämnden, Södermalms stadsdelsnämnd och Bromma stadsdelsnämnd utreder möjligheten och behovet av att starta en språkskola med anpassad språkutvecklande pedagogik för elever med grav språkstörning i årskurs F-3.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Lars Rottem Krangnes (C)

1. Att tillstyrka motionens intention

2. Att säkerställa att barn med språkstörning som går från språkförskola till grundskola fortsatt får logopedstöd och språkfrämjande insatser utifrån behov

Idag brister övergången mellan språkförskola och grundskola, och det är eleverna som tar smällen. Personal, föräldrar och experter berättar samma sak: stödet fortsätter inte, logopedkompetens saknas och mottagande skolor är sällan rustade för uppdraget. Det här är elever som ofta är förändringskänsliga och som behöver trygghet, struktur och igenkänning för att kunna utvecklas till sin fulla potential. När stödet bryts slås grunden undan.

Om särskilda språkskolor inte kan startas enligt skollagen, måste staden använda sina befintliga resurser smartare. Grundskolor i närheten av språkförskolorna bör få ett tydligare uppdrag och resurser för att säkra logopedstöd och språkfrämjande insatser även efter övergången. Det skapar kontinuitet, kortare avstånd för familjer och en mer hållbar organisation.

Vi vill se tidiga insatser, närhet till stöd och fokus på individens utveckling. Vi vet att barn med språkstörning klarar skolan bättre när stödet inte bryts. Med riktade resurser och närhet till stöd kan barn med språkstörning fortsätta att lyckas även i skolan.